
This is the **accepted version** of the book:

Rambla, Xavier, coord.; Canyadell, Rosa; Verger, Antoni; [et al.]. Fòrum Social per l'Educació a Catalunya : recull de debats i propostes dels seminaris, tallers i taules rodones. Associació de Mestres Rosa Sensat, 2006.

This version is available at <https://ddd.uab.cat/record/148899>

under the terms of the **CC BY-NC-ND** license

Fòrum Social per a l'Educació a Catalunya

(2006)

Una altra educació és possible.

Barcelona: Edicions Rosa Sensat.

EQUIP DE REDACCIÓ

Coordinació: Xavier Rambla

1. Introducció: Rosa Canyadell

2. Globalització i Educació: Antoni Verger

3. Quina educació per a quina societat: Xavier Rambla i Eduard Luque

4. L'educació pública: Aina Tarabini i Xavier Rambla

5. Educar, més que ensenyar: Jordi Collet.

CONTINGUT

1. Introducció

- 1.1. Perquè un altre món sigui possible, una altra educació és necessària
- 1.2. La crida
- 1.3. Per què un fòrum
- 1.4. El procés de construcció i organització
- 1.5. Les Jornades del Fòrum. Febrer de 2005.
- 1.6. Una valoració global

2. Globalització i educació

- 2.1. Efectes de la globalització en l'educació
 - 2.1.1. Neoliberalisme i educació. La mercantilització dels sistemes educatius
 - 2.1.2. L'agenda educativa global. Els canvis d'escala en el govern de l'educació
- 2.2. Alternatives i resistències en el món de l'educació

3. Quina educació per a quina societat?

- 3.1. Tres conceptes marc: els drets humans, la participació i el pensament complex
- 3.2. Els drets humans i l'educació
 - 3.2.1. Els drets humans
 - 3.2.2. Una educació laica
 - 3.2.3. La convivència intercultural
 - 3.2.4. La cohesió social
- 3.3. Per a una revisió del coneixement escolar
 - 3.3.1. Entre la ciència i la vida quotidiana
 - 3.3.2. Les arts i la comunicació, una frontera i una via per a l'escola
- 3.4. Conclusió: els drets humans i el coneixement escolar

4. L'educació pública com a eix vertebrador del sistema educatiu

- 4.1. Els principis de l'educació pública
 - 4.1.1. Reptes del sistema educatiu públic
 - 4.1.2. Aclarint el concepte d'educació pública
- 4.2. Les condicions perquè l'escola serveixi a l'interès públic
 - 4.2.1. Un sistema públic que s'allunyi de la dualització
 - 4.2.2. Un sistema públic basat en la participació
- 4.3. Conclusions

5. Educar, més que ensenyar

- 5.1. L'educació més enllà de l'escola
 - 5.1.1. Introducció
 - 5.1.2. *Qui educa*. Les xarxes educatives entre els diferents espais educatius
 - 5.1.3. *Què educar*. L'educació i la promoció dels valors democràtics per a la convivència i la cohesió social.
 - 5.1.4. *On educar*. Les ciutats i els pobles com a espais educatius
 - 5.1.5. *Com es transforma*. Tots i totes educadors i educands.
- 5.2. Les aportacions del Fòrum Social per l'Educació a Catalunya

- 5.2.1. Introducció
- 5.2.2. Educació en el temps de lleure. Pedagogies i models
- 5.2.3. Educació emocional i autoconeixement
- 5.2.4. Educació i conflictes
- 5.2.5. L'educació en valors
- 5.2.6. Educació social i comunitària: escola, família, lleure i comunitat
- 5.3. Algunes conclusions

6. Un any de debats

- 6.1. Síntesi de les aportacions en el marc del Fòrum Social per l'Educació de les Comarques Gironines
- 6.2. Síntesi de les Jornades de Debat a Olot

7. Manifest final del Fòrum Social per l'Educació a Catalunya

Un preàmbul sobre el procés de redacció

Aquest llibre és un producte de les reflexions col·lectives que hem realitzat al llarg d'un any i mig. La seva redacció ha començat amb els resums dels relators/es de les Jornades del Fòrum Social per l'Educació a Catalunya celebrades al mes de febrer de 2005. Després n'hem preparat un primer esborrany de síntesi, que hem discutit al llarg d'un procés de seminaris i de recollida d'esmenes entre juny de 2005 i maig de 2006. De tot plegat n'ha sortit el text que teniu a les mans.

Gràcies a un ajut de la Fundació Jaume Bofill, vam disposar dels recursos suficients per contractar un grup de persones que van prendre nota de les opinions expressades a les diferents taules, tallers i seminaris de les Jornades. La Secretaria Tècnica del FSEC va encarregar Xavier Rambla que presentés un esborrany d'índex general a l'assemblea de juny de 2005, on es va aprovar la idea inicial de redactar un capítol per cadascun dels eixos temàtics. En aquell moment es va constituir també l'equip redactor, en el qual han col·laborat Rosa Cañadell, Jordi Collet, Eduard Luque, Aina Tarabini i Antoni Verger.

A l'assemblea vam acordar un mètode de treball pensat per reflectir el parer del màxim nombre possible de persones. El procediment ha consistit a penjar al web els esborranys que ha elaborat l'equip redactor i convocar una data per comentar-los en seminari als espais de Rosa Sensat. Abans, durant i després d'aquestes trobades hem rebut diverses opinions i esmenes que han estat incorporades a la segona versió de cada capítol, exposada al mateix lloc web durant la primera meitat de 2006. En aquesta nota inicial volem tan sols remarcar les particularitats de cada tema, ja que són una mostra més del caràcter col·lectiu d'aquestes idees. Al capdavant, amb el llibre hem dibuixat el marc intel·lectual i polític a dins del qual situem els nostres acords, les nostres discussions i les nostres discrepàncies. Més que una doctrina o uns punts de consens, creiem que és una eina per valorar la feina feta plantejant debats i actuacions de futur, tot plegat dins d'una opció general compartida que inspira una diversitat de manifestacions.

Així doncs, la primera secció del llibre és la introducció que ha escrit Rosa Cañadell. Allà trobareu els detalls i la filosofia de la convocatòria i les sessions a través de les quals es va organitzar el FSEC, així com una presentació general i molt ben informada de la filosofia dels fòrum socials, que es van convocar primer al Brasil però s'han estès més endavant per molts països. L'autora ha presentat les primeres versions a diversos membres de la Secretaria Tècnica, i ha tingut en compte les seves observacions per acabar la versió definitiva.

Llegireu després el capítol sobre la globalització i l'educació, basat en les primeres idees sorgides a les activitats de les Jornades que es van dedicar explícitament a l'eix temàtic corresponent. A finals d'octubre de 2005 Antoni Verger va lliurar el primer esborrany d'aquesta síntesi, que havia preparat d'acord amb els informes de relatoria. El dia 21 de novembre vam reunir-nos per considerar algunes anotacions puntuals que havia suscitat el text, però les modificacions necessàries han estat al final molt limitades.

La història dels dos capítols següents, en canvi, han estat una mica més intricada. Xavier Rambla i Eduard Luque van redactar la primera versió del segon eix, el qual es preguntava quina educació volem per a quina societat. Però al seminari on es va valorar aquest altre document, celebrat el dia 16 de gener de 2006, es va estimar que les idees d'aquest apartat eren massa abstractes. De fet, intentava ordenar moltes aportacions sobre els drets humans, la participació i el coneixement escolar. Més endavant, mentre Aina Tarabini preparava l'esborrany del tercer eix, dedicat a l'escola pública, van sorgir encara més dubtes sobre la dificultat de destriar els dos temes. Per això, Aina Tarabini i Xavier Rambla van decidir de presentar al seminari de 27 d'abril una primera síntesi del tercer eix que també incorporava el paràgraf sobre la participació que havíem valorat al gener. D'aquesta manera es descarregava el capítol sobre quina educació (escrit entre X. Rambla i E. Luque), i es podia complementar el capítol sobre l'escola pública (d' A. Tarabini) amb l'esmentat afegit (de X. Rambla). Les opinions que hem rebut ens han convençut que el gruix dels problemes detectats primerament es resolia d'aquesta manera.

Jordi Collet ha estat el redactor del capítol sobre una realitat evident però sovint menyspreada: l'acció d'educar va més enllà dels límits institucionals i físics de l'escola. Aquesta altra proposta va ser l'objecte del seminari del dia 6 d'abril, mantingut doncs abans de desembolicar la troca dels anteriors apartats. La vivesa del debat va reclamar en aquesta ocasió una recollida més sistemàtica d'esmenes, que l'autor ha sabut incorporar a la darrera versió.

Per últim, els companys i companyes de Girona i d'Olot van fer arribar a la Secretaria Tècnica els dos textos on recollien els debats que havien establert paral·lelament. Veureu, per tant, que a l'índex general figuren també aquestes altres dues aportacions.

Contraportada

Amb el lema "una altra educació és possible", al mes de febrer de 2005 es van celebrar les Jornades del Fòrum Social per l'Educació a Catalunya, que havien convocat mesos abans una sèrie d'entitats a través d'un manifest signat per personalitats de diversos àmbits de la cultura. Entre 2005 i 2006 hem resumit, revisat, discutit i sintetitzat les idees expressades a les activitats lúdico- artístiques, com també a les conferències, seminaris, tallers i taules rodones que van configurar els continguts d'aquell esdeveniment. En aquest llibre trobareu el producte final de tot aquest procés, que hem ordenat bàsicament d'acord amb els quatre eixos temàtics de les jornades: l'educació i la globalització, quina educació per a quina societat, l'escola pública com a columna vertebral del sistema educatiu, i educar, més que ensenyar.